

**Ж.Баласагын
атындагы
КУУ**

**ФАКУЛЬТЕТТЕР АРАЛЫК
МАМЛЕКЕТТИК ТИЛ
КАФЕДРАСЫ**

Кафедранын мүчөлөрү:

- 1) ф.и.к., профессор Осмоналиева Гульмира Касыкеевна - кафедра башчысы
- 2) ф.и.к., доцент Алымова Айтбубу Турсуналиевна
- 3) п.и.к., доцент Назарбекова Кукун Уметовна
- 4) ф.и.к., доцент Макеева Азима Эшенкуловна
- 5) п.и.к. Доолотбакова Ракыя Жумакадыровна
- 6) п.и.к. Кулбачаев Данияр Кожоналиевич –
- 7) Ага окутуучу Касымалиев Болотбек Жолдошевич
- 8) Ага окутуучу Чыманова Тажикан
- 9) Ага окутуучу Аманалиев Дайырбек Абазбекович
- 10) Ага окутуучу Элтузерова Гулзина Жаныкуловна
- 11) Ага окутуучу Токтоналиева Кайрылса Таштанбековна
- 12) Ага окутуучу Думанаева Мээрим Газинуровна
- 13) Ага окутуучу Тюмонбаева Чолпон Дуйшеевна
- 14) Ага окутуучу Аязбекова Айнура Токтобековна
- 15) Ага окутуучу Акматова Бактыгуль Исмаиловна
- 16) Ага окутуучу Абылкасымова Рита Турганалиевна
- 17) Ага окутуучу Дуйшеналиева Света Асековна
- 18) Ага окутуучу Жусупкелдиев Кадыржан Карыбекович
- 19) Ага окутуучу Искакова Элвира Сатынбаевна
- 20) Окутуучу Мамбетова Алтынай Кыдырмышевна
- 21) Ага окутуучу Толобеков Ниязбек Тынайбекович
- 22) Ага окутуучу Узекеева Жазгул Шералиевна
- 23) Ага окутуучу Мырзагулова Динара Кулмаматовна - **совместитель**
- 24) Окутуучу Токтогулова Жазгуль
- 25) Окутуучу Байгутуева Махабат Кылычбековна – декрете
- 26) Окутуучу Каролова Айжан Муратбековна
- 27) Окутуучу Курманкожоева Динара Козубековна
- 28) лаборант, окутуучу Казакбаева Жазгуль

Кафедранын өнүгүү стратегиясы жана концепциясы 2017-2021-жж

Жусуп Баласагын атындагы КУУнун
Факультеттер аралык мамлекеттик тил кафедрасы
2017-жылы ректор К.Ж. Садыковдун буйругу
менен кайра түзүлгөн.

Кафедра 16 факультетти тейлейт.

Кафедранын негизги максаты –

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тил мыйзамын жана
КРдин Президентинин “Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил
саясатын өркүндөтүү боюнча” 2013-жылдын, 1-июлунда
бекитилген, №155 Жарлыгын КУУда ишке ашыруу.

Аталган кафедранын негизги ишмердүүлүгү -

КУУнун студенттерине мамлекеттик тилди комплекстүү түрдө окутуу
жана келечекте мамлекеттик тилди өздөштүргөн мыкты адистерди
даярдоо жана жалпы КУУнун стратегиясыннын негизинде ишин алып
баруу.

афедранын
шмердүүлүгү
изги 3 багытта
оштурулат:

Кыргыз тилинин
практикалык курсу
– кыргыз мектепти
аяктаган
студенттери үчүн
(улантуучу топ);

Кыргыз тилин
түшүнүп билген,
бирок орус
мектепти аяктаган
кыргыз балдар
үчүн. (ортоңку
топ);

Кыргыз тили – ч
тил катары:
башка улуттар
жана жакыңк
өлкөлөрдөн кел
жарандары/
КМШнын
студенттери үч
(баштооч топ)

- 2018- окуу жылдан баштап КРдин мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана өркүндөтүү боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин «Кыргыз Республикасында 2014-2020-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүү, тил саясатын өркүндөтүү жөнүндө Улуттук программасына» ылайык 2014-жылдын 2-июнундагы ПЖ № 119- Жарлыгы жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 2016-жылдын 26-майындагы № 591- «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө» КРдин Мыйзамынын аткарылышы тууралуу» Токтомун аткаруу максатында жана КРдин Жогорку кесиптик билим берүүнүн , Окутуу-методикалык бирикмелеринин 2017-жылдын 23-ноябрындагы кеңешмесинин чечимине негизделген КРдин Билим берүү жана илим министрлигинин 2017-жылдын 27-ноябрындагы №1455/1 – буйругун аткаруу максатында **«Кыргыз тили жана адабияты» боюнча предметтин минимуму кошулуп – Европалык шкала боюнча бирдиктүү денгээлдер системасы менен тил окутуу Талаптарына ылайык : А1; А2; В1; В2 боюнча окутуу системасына КРдин ЖОЖдордун арасында алгачкылардан болуп өттүк.**

Кафедранын негизги максаты

Студенттерди коомдук-социалдык чөйрөдө кыргыз тилинде эркин сүйлөөгө үйрөтүү жана келечекте өз адистиги боюнча мамлекеттик тилди кеңири пайдаланып, иш кагаздарды сабаттуу алып баруу, мамлекеттик тилде эркин окуп, жаза билүү.

Жогоруда кыскача белгилеп кеткен максаттарды ишке ашыруу үчүн, кафедранын астында негизги үч пункттан турган багыттар бар :

- Кафедранын окутуу-методикалык жана уюштуручулук ишмердүүлүгү
- Окутуучу жамаатынын квалификациясын жогорулатуу
- Кафедранын илимий-изилдөө ишмердүүлүгү жана илимий темасы: “Кыргыз тилинин лексикасын көп тилдүү чөйрөдө окутуунун теориялык жана практикалык актуалдуу маселелери”

Кафедранын окутуу-методикалык жана уюштуруучулук ишмердүүлүгү жаатында:

2018-ж баштап биз: окуу-методикалык куралдарды, тексттердин, көнүгүүлөрдүн жыйнактарын, лексикалык минимумдардын сөздүгүн, студенттердин билимин ачык балоо үчүн TOEFL системасына окшош тесттерди жана SILLABUS тарды мамлекеттик тилде төмөнкү негизги багыттар боюнча даярдап жатабыз:

Гуманитардык

Экономикалык

Тек илимдер үчүн

Табигый илимдер үчүн (ж.б) даярдап чыгуу.

Окуу процессине жана кафедранын окутуучулардын ишмердүүлүгүн өнүктүрүү үчүн: академиялык окуу жана жазуу; интерактивдүү, сынчыл ой жүгүртүү заманбап технологияларды колдонуу боюнча ыкмаларын киргизип, колдонуп жатабыз (тегерек стол, кейс стади, ролдук оюндар, презентациялар, жупта окуу, дублердун күнү ж.б) ;

Андан тышкары, жогорку айтылган аспектилер боюнча окуу-методикалык куралдарды, иштелмелерди өздөштүрүп даярдоо;

2020-2021 окуу жылына: адистик боюнча окуу куралдарды даярдап чыгаруу:

- а) кыргыз тили чет тил катары**
- б) кыргыз тили - адистик тил катары**

Студенттер үчүн өз алдынча иштери боюнча жана аудиториядан тышкары ОМКны даярдоо

Адистешкен кыргыз тили боюнча электрондук китептерди, лексикалык жана терминдердин сөздүктөрүн даярдоо

Окутуунун сапатын текшерүү боюнча стандарттардын критерийлерин аныктап бекитүү: текшерүү иши, чыгармачылыш, эссе, сунуш, сынак)

Дистанттык билим берүү формасы өнүгүп жатканына байланыштуу, төмөнкү иш чараларды аткаруу

КУУнун электрондук сайтына : окуу-методикалык иштелмелерди; электрондук кесиптик сөздүктөрдү; тексттерди ж.б. окутуу ыкмаларды чет өлкөлүк студенттер үчүн киргизүү

Ар бир факультетте мамлекеттик тил жана кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн кабинетин ачып иштетүү;

Окутуучу
жамаатынын
квалификация
сын
жогорулатуу:

Мамлекеттик
тил
кафедрасынын
негизинде :
системалык
түрдө окуу-
методикалык
семинарларды
цикл менен
уюштуруп
өткөзүү жана
ЖОЖдордун,
илимий
мекемелердин
алдынкы
адистерин
семинар-
тренингдерге
чакырып
тажрыйба алуу

Жаш
мугалимдер
үчүн мастер-
класс
жана
тренингдерди
уюштуруу

Башка
ЖОЖдун
мамлекеттик
тил
кафедралары
менен тыгыз
байланышта
болуу жана
тажрыйба
алмашуу

Кафедранын
ишин алдыга
жылдыруу
максатында
КУУнун жана
Республикал
ык
масштабында
уюштурулган
мамлекеттик
тил боюнча
проектилерге
катышуу

- Кафедранын базасында : илимий-практикалык жана илимий-методикалык семинарларды сырттан чакырылган ЖОЖдордун, илимий мекемелердин окумуштуулары менен биргеликте даярдап, өткөрүү жана семинардын алкагында жыйнактарды цикл боюнча басмадан чыгаруу

- Кыргыз тили боюнча практикалык жана окуу-методикалык куралдарды, окуу китептерди даярдап чыгаруу

кафедранын базасында мамлекеттик тилди окутуу боюнча ыкмаларын өнүктүрүү илимий-изилдөө лабораториясын түзүү;

- Кафедранын илимий базасы жана окутуучулардын илимий дарамети өсүш үчүн, ар бир адис окуу процесси менен гана алек болбостон, илимий-изилдөө жана илимий-методикалык иштерге кызыгып, демилгелүү, жигердүү болушу абзел.

-Мамлекеттик тил кафедрасынын өзөктүү максаты: Студенттерди мамлекеттик тилдин проблемаларына жана аны изилдөөгө кызыктырып, ар кандай иш чараларга катыштыруу (олимпиадалар, илимий-изилдөө проекттер)

Кафедра мүчөлөрү «Ааламдашуу процессиндеги адистикке байланыштуу билим берүүнү өркүндөтүү» аттуу окуу-методикалык семинарда. 11.01.18.

Профессор К.Д.Добаев баяндама жасоодо

*ЖУСУП БАЛАСАГЫН АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ
УЛУТТУК
УНИВЕРСИТЕТИ
ФАКУЛЬТЕТТЕР АРАЛЫК МАМЛЕКЕТТИК ТИЛ
КАФЕДРАСЫ*

**«Ааламдашуудагы адистик билим
берүү жана мамлекеттик тилди
окутуунун формалары менен
методдорун өркүндөтүү»
аттуу окуу-методикалык семинары
Бишкек - 2018-ж**

Кафедра башчысы, профессор
Г.К.Осмоналиева
семинардын катышуучуларына
сертификат тапшырууда

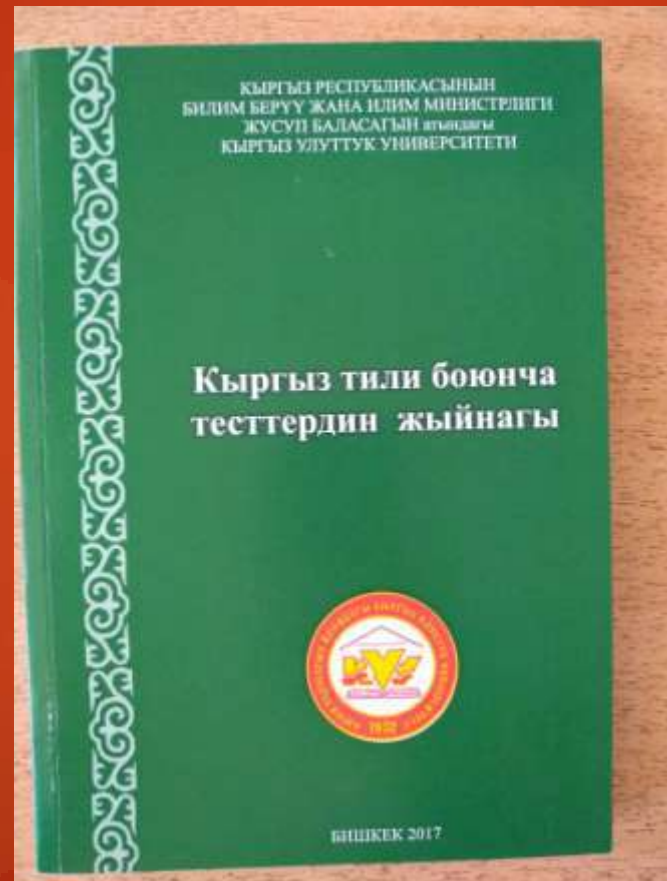

Кафедранын публикадордук ишмердүүлүгү

Ж.Баласагын атындагы граннык эсебинен чыккан
денгээлдер боюнча тесттердин жыйнагы :
автор профессор Осмоналиева Г.К.

Кафедранын коомдук ишмердүүлүгү

- ▶ 2018 - окуу жылынан баштап кафедранын демилгеси менен -Ж.Баласагын атындагы КУУда азыркы мезгилде – мамлекеттик тилге өзгөчө маани берилип жана КРдин мамлекеттик кызматкерлери Кыргызтесттин талаптары боюнча В2 денгээлине ээ болуш үчүн тесттерди тапшырууга даярдык көрүлө башталды .

Ж.Баласагын атындагы КУУнун бөлүмдөрүнүн кызматкерлерине жардам берүү иретинде факультеттер аралык мамлекеттик тил кафедрасы **10 күндүк, акысыз**, кыргыз тилинде тесттерди жана иш кагаздарды жүргүзүү боюнча курстарынын 20.06.18 -1.07.18 өтүп беришти .

- ▶ Кафедранын ага окутуучулары – **Элтузерова Г.Ж., Узекеева Ж., Кыдырова А.Б., Жусупкелдиев К.К., Тюмонбаева Ч.Д., Каролова А** – КУУнун кадрлар бөлүмүнө, окуу бөлүмүнө ж.б бөлүмдөрүнө иш кагаздарды орус тилинен кыргыз тилине которуп жардам берип жатышты
- ▶ Салттуу түрдө окуу жылдын аягында(июнь) айында КУУнун кызматкерлерине иш кагаздары боюнча 10күндүк сабактар өтүлүп келүүдө.

▶ **Кафедра мүчөлөрүнүн 2017-2019-окуу жылында жарыяланган илимий иштери жана макалалары.**

▶ **Г.К. Осмоналиева** -кафедра башчысы, профессор : “Кыргыз тили боюнча тесттердин жыйнагы” КУУнун грантын негизинде басылып чыккан., КУУ., Бишкек - 2017-ж., 15.б.т;

▶ **Осмоналиева Г.К., ага окутуучу Акматова Б.И.** Эл аралык форум «Алтайская цивилизация и родственные народы алтайской языковой семьи» Иссык-Куль. 20-22 июля 2017;

▶ **Г.К.Осмоналиева** Значение лексического минимума при обучении кыргызскому языку по уровням в полиязычной среде

▶ The significance of the lexical minimum in teaching the Kyrgyz language by levels in a multilingual environment., Каз.ГУ им. Альфараби., Алматы – 2018.,

▶ **Осмоналиева Г.К.** Сознание единства в тюркском мифологическом мышлении – (1.2 глава антологии Единство и своеобразие тюркского мира)., АН Азербайджан - 2018., 20 п.л.,

▶ **Г.К.Осмоналиева** Кыргыз тилин көп тилдүү чөйрөдө окутууда тил билүү денгээлдери боюнча лексикалык минимумдун мааниси., Международная научная конференция «Актуальные проблемы когнитивной лингвистики и межкультурной коммуникации» Казахстан, Алматы., университет им. Аблай хана. 12.06.18. .

▶ Международная научная конференция Институт иностранных языков Санкт-Петербург., Военный институт инженерии, г.Армавир., Российский дом науки и культуры-Бишкек: Этнос и лингвокультура -2018г..

▶ Международная научная конференция : Лингвистика 21 века, вызовы, новые тенденции и подходы, Бишкек-2018

- **п.и.к. Д.Кулбачаев:** “ Кыргыз тили жогорку окуу жайларында экинчи тил катары окутууда студенттердин оозеки кебин өнүктүрүүнүн лингвистикалык негиздери”
- **Ага окутуучу Н.Толөбеков:** С.Кудайбергеновдун “Кыргыз тилиндеги ат атоочтор” эмгегинде ат атоочтун түрлөрүнүн илимий-теориялык маселелеринин берилиши. “С.Кудайбергеновдун “Кыргыз тилиндеги ат атоочтордун башка сөз топторуна өтүп кетүү маселелеринин аныкталышы”. “С.Кудайбергенов –белгилүү тилчи окумуштуу-морфолог”. Заманбап окуу куралдарын түзүүнүн айрым ыкмалары.
- **Доцент К.Назарбекова :** “Кыргыз топторунда макал-ылакаптар боюнча сабак-таймаш өткөрүү”
- **Т.Чыманова:** “Кыргыз тилин экинчи тил катары окутууда колонуучу көнүгүүлөр системасы”
- **К.Жусупкелдиев:** “Этнопедагогика билим берүүнү этномаданий негизде куруунун инструменти катары”. “Баштооч топтордо сын атоочту интерактивдүү ыкманы колдонуу аркылуу окутуу”

- **Ага окутуучу Ж.Узекеева:** “Мамлекеттик тилди кесиптик багытта окутуунун натыйжалуулугу”
- **А.Кыдырова:** “Академик Бүбүйна Орузбаева жана кыргыз терминологиясынын калыптанышынын жолу”
- **Г.Элтүзерова:** “Вербалдык эмес каражаттардын кызматын лингвистикалык аспектиде изилдөөнүн жолдору”
- **М.Думанаева:** “Кыргыз тили сабагын ЖОЖдордо окутууда интерактивдүү ыкмаларды колдонуунун натыйжалуулугу”
- **Ч.Тюменбаева:** “Мамлекеттик тилге-мамлекеттик камкордук же мекенчилдик мамиле” “Э.Бьюзендин акыл эс картасы жана тил үйрөтүү концепциясы (Кыргызстандын мисалында)” “Тилге үйрөтүүдө Э.Бьюзендин интеллект-картасынын ролу”
- **Р.Абылкасымова:** “Ч.Айтматовдун чыгармаларындагы адамдардын ички руханий дүйнөсү”
- **Окутуучу А.Мамбетова:** “Ч.Айтматовдун сын макалаларындагы публицистикалык өзгөчөлүктөр тууралуу (2)”

Кафедранын илимий илимий наамы барлардын саны
– 6 илимдер кандидаттар, анын ичинен 5 доцент
окумуштуу даражага ээ

Филология илимдер кандидаттары – Г.К. Осмоналиева.,
А.Э.Мокеева., А.Т.Алымова.

Педагогика илимдеринин кандидаты - К.У. Назарбекова,
Р.Ж.Дөөлөтбакова, Кулбачаев Д.К.

магистранттар

Р.Абылкасымова

Аспиранттар:

С.А. Дүйшөналиева.,
А.Казакбаева

Издөнүүчүлөр:

Ч.Д.Тюмөнбаева., Н.Т.
Төлөбеков., Элтузерова
Г.

.Докторанттар:

Г.К.Осмоналиева.,
Р.Ж.Дөөлөтбакова

Окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу боюнча 2018-2020-ж маалымат:

* Ж.Баласагын атындагы КУУ факультеттер аралык мамлекеттик тил кафедрасы аталган мөөнөттүн ичинде – 18 окуу-методикалык семинарларды өттү, анын ичинде 5 мастер класс, 4 тренинг

2018-2021 окуу жылы кафедранын окутуучу жамааты Кыргыз Республикасынын Кыргыз билим берүү Академиясында., КР Медициналык академиясында., ИСИТО до., БГУ да, КР Билим берүү жана илим министрлигинин астындагы «Академиялык окуу жана жазуу» аттуу 72 сааттык окуу-методикалык квалификациясын жогорулатуу боюнча семинарларга катышып сертификат алышты.

Чет өлгөдөн
квалификациясын
жогорулатып, эл
аралык
конференцияларга,
симпозиумга
катышкандар

профессор Г.К.
Осмоналиева (Кытай)–
Урумчу., Туркия –
Измир., Казхстан –
Алматы., Россия – Санк
-Петербург

Ага окутуучу
Д.К.МырзагуловаКытай
– Урумчу., Туркия –
Измир., Иран

Ага окутуучу
Касымалиев Б.Ж.
Москва- РУДН
Ч.Айтматовго арналган
тегерек стол-2019-ж
РУДН – Тил
проблемалары -2020-ж

Ага окутуучу
Тюменбаева Ч.Д.-Ош,
Жалалабад, Талас
шаарларында эл
аралык конференция
жана семинар-
тренигдерге катышып
келди.
(2020-2021-ж)

Биздин өнөктөштөрүбүз

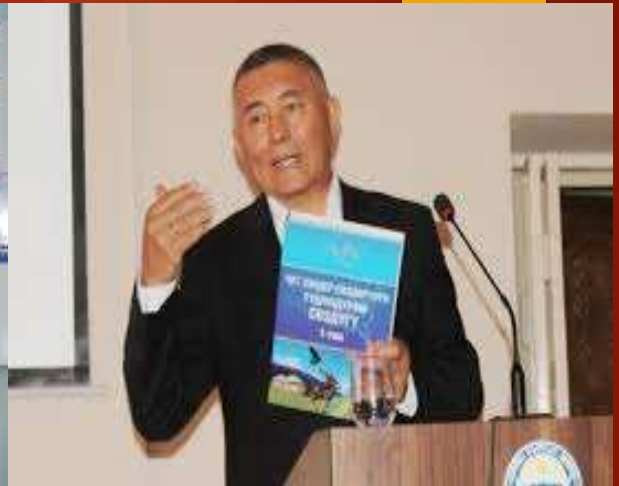
Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу мамлекеттик тил боюнча улуттук тил комиссиясы. (төрага Н.И. Ишекеев)

Кыргызтест мамлекеттик мекемеси (төрайым Б.Б.Топоева-Ставинская)

Кыргыз Республикасынын Билим берүү академиясы (профессор К.Д.Добаев., профессор С.Рыспаев)

“ТИЛ клуб” кыргыз тил окутуу борбору (директор Г.С. Дуйшеева)

КУУнун КФ факультетинин кыргыз тил жана адабият боюнча методика кафедрасынын профессору Ж.А.Чыманов

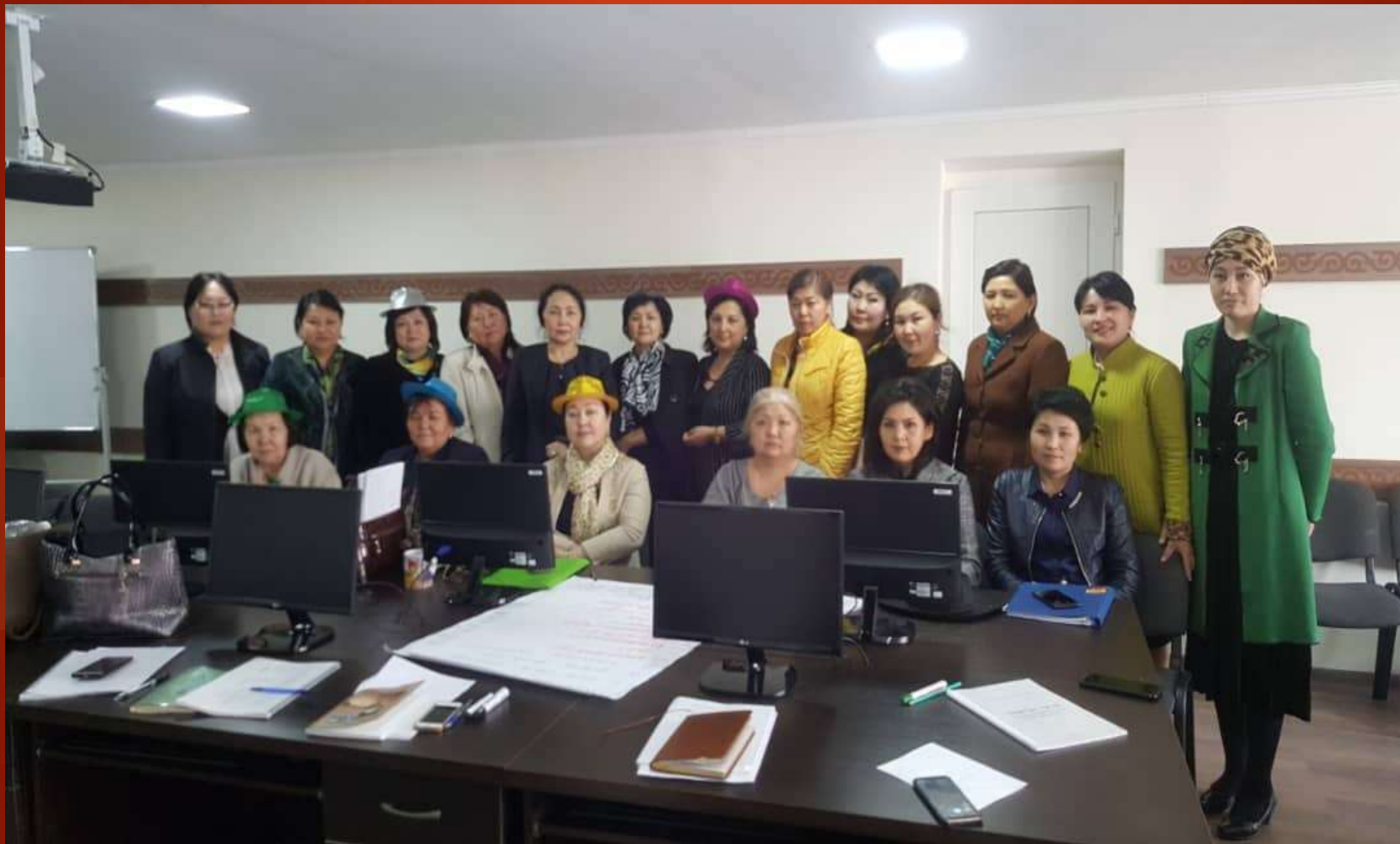
Нооруз майрамында 2018-ж

семинарға даярдык

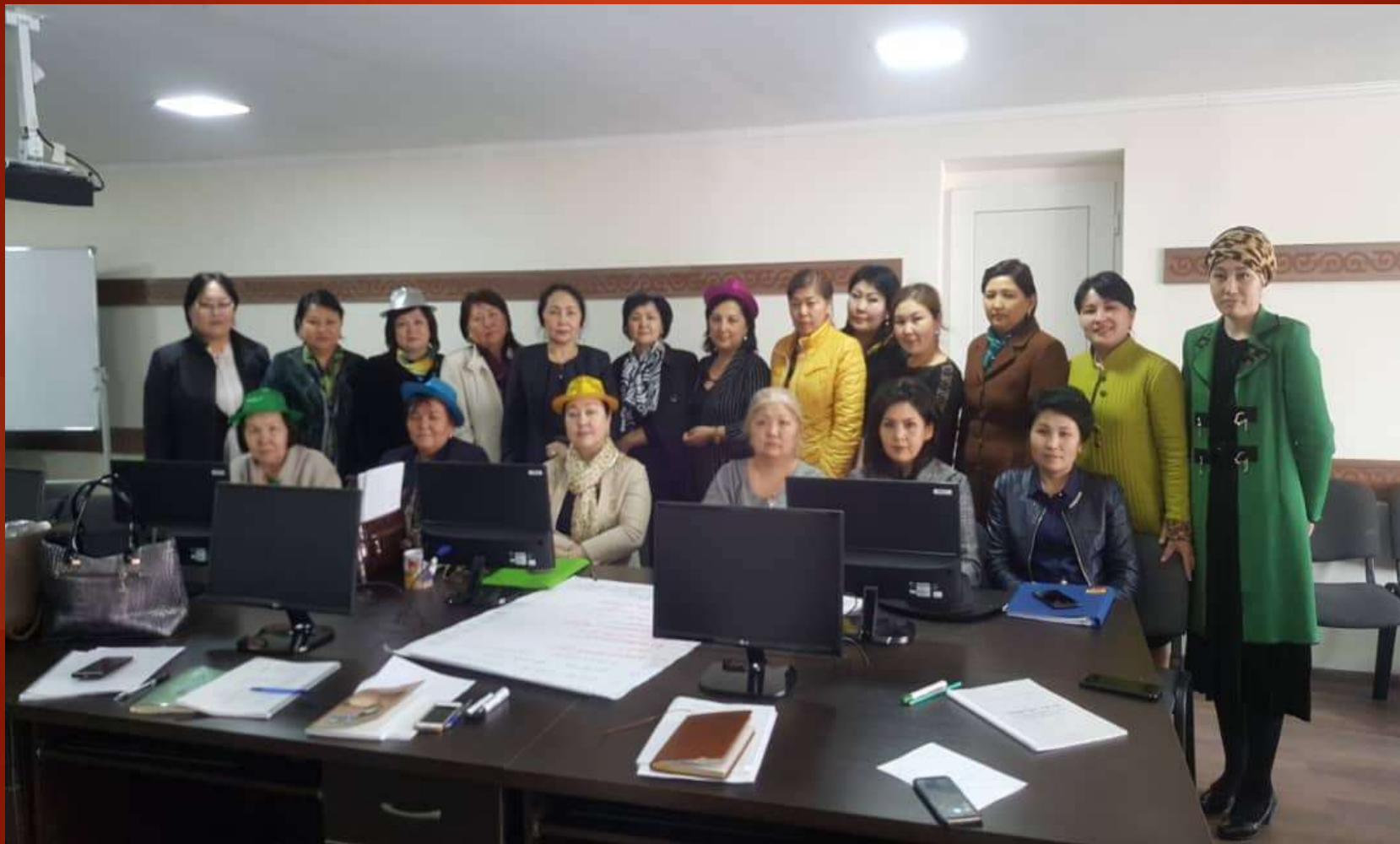
Академиялык окуу жана жазуу окуу-
методикалык семинарда
2019-ж, май

Академиялык окуу жана жазуу окуу-
методикалык семинарда
2019-ж, май

Студенттер менен тарбия иштерин жүргүзүү:

тарбия иштерине кафедрада өзгөчө көңүл бурулат-жыл сайын , салттуу түрдө

* Ч.Айтматовдун туулган күнүнө карата иш-чаралар, ачык сабактар жана Викториналар өткөзүлүүдө

*23 сентябрь Мамлекеттик тил күнү

*21 февраль Эне тилдин эл аралык күнү

*Поэзия кечелери (жаш акындар менен жолугуулар)

*Нооруз

*Олимпиадалар

*Театр музейлерге көргөзмөлөргө баруу

“Ч.Айтматов –менин замандашым”

жаш окутуучулар КУУнун тарых факультетинде өткөрүлгөн иш чарада

"БУРАНА" МУНАРАСЫ
РЕСПУБЛИКАЛЫК АРХЕОЛОГИЯЛЫК-
АРХИТЕКТУРАЛЫК МУЗЕЙ
КОМПЛЕКСИ

"BURANA" TOWER
REPUBLICAN ARCHEOLOGICAL
AND ARCHITECTURAL MUSEUM
COMPLEX

МОН РАБОТАЕТ
ЕЖЕДНЕВНО
00 до 17.00
Д ПЛАТНЫМ

Нооруз -2019

Санариптештирүү боюнча конференцияда – январь 2020-ж

2021-жылдын 26 март күнү факультеттер аралык мамлекеттик тил кафедрасы Билим берүү жана илим министрлигинин сектор башчысы Г.У.Ибраимова менен биргеликте аталган ведомствонун санариптик аянтчасында “Мамлекеттик тилди жана адабиятты ЖОЖдо окутуу: азыркы абалы, тажрыйбалар, көйгөйлөр” аттуу ЖОЖдор аралык атайын окуу-методикалык семинарын Zoom программасы аркылуу онлайн форматта өткөрдү.

Окуу-методикалык семинарда төмөнкү маселелер талкууланды:

- ▶ Кыргыз тилин деңгээлдик Кыргызтест системасынын талаптары менен окутуу жөнүндө (Ж.Баласагын атындагы КУУнун мисалында) - факультеттер аралык мамлекеттик тил кафедрасынын башчысы, профессор Г.К. Осмоналиева;
- ▶ В2 деңгээлинде кесиптик тексттер менен иштөөнүн ыкмалары – ага окутуучу Ж.Ш. Узекеева
- ▶ Кыргыз тилин өнүктүрүү жолдору - журналистика факультетинин 3-курсунун студенти А.Бирбаев.

Иш-чаранын негизги максаты - Кыргыз тилин денгээлдик “Кыргызтест” системасын КУУга киргизүү этаптарын көрсөтүү жана европалык эл аралык шкала боюнча кыргыз тили дисциплинасын факультеттер аралык мамлекеттик тил кафедрасында жайылтуу, өркүндөтүү иштеринин мааниси тууралуу окуу-методикалык семинардын катышуучуларына жеткирүү.

Көңүл бурганыңыздарга чоң
рахмат!

**Ж.Баласагын
атындагы
КУУ**

**ФАКУЛЬТЕТТЕР АРАЛЫК
МАМЛЕКЕТТИК ТИЛ
КАФЕДРАСЫ**